

SKREV BREV: De kjærlige brevene Ingeborg skrev til Artur fra fengselet gir nye biter til puslespillet om hva som skjedde for 90 år siden.

HENTER FRAM HISTORIEN: Maria Bouroncle skriver bok om familietragedien rundt henries mormors søster.

Ingeborg druknet alle

Tomme flater i familiealbumet og en nedgravd gravstøtte. Skrekkhistorien om tre barn som ble druknet av moren sin skulle dysses ned.

TEKST: ELISABETH WALLEBY **FOTO:** EVA BÄCKLUND/ALLAS/ALL OVER PRESS, PRIVAT OG NTB-SCANPIX

DA MARIA BOURONCLE (51) fikk høre om tragedien som hadde rammet slekten hennes, og at tante Ingeborg var den skyldige, ville hun først ikke tro at det var sant.

Men nå skal alt fram i lyset. Maria skriver på en bok om det forferdelige som skjedde i et lite svensk bondesamfunn for nesten 90 år siden.

– Barna må ikke falle inn i glemselen, det er feil å fornekte at de i det hele tatt har levd, sier hun.

MARIA HAR KARTLAGT det skjebnetunge hendelsesforløpet den kalde marsdagen 1929 i tettstedet Vesene i Västergötland. Hun har lest rettsprotokoller, sykehusjournaler og de politiavhørene som ble foretatt av Inge-

borg, som var søsteren til Marias mormor.

Bildet som vokser fram, har to sider. Ingeborg er en vakker ung kvinne som tilsynelatende har trukket vinnerloddet i livet. Hun er gift med Artur fra en velstående bondefamilie, de har tre barn og et for sin tid moderne hjem med både elektrisitet og telefon.

Men under overflaten lurer depresjonen. Barnepiken har nettopp sluttet, og Ingeborg kjenner seg sveket. Hun får mye å holde styr på opp mot påsken. Arturs jaktlag skal komme på besøk, hun må bake, ordne huset og vaske klær.

– Artur hjelper henne med å bære inn den store kobberkjelen og fylle den med varmt vann. Så begir han og hans bror Holger

seg ut i skogen for å hogge ved, forteller Maria og fortsetter:

– Holger snur snart og kommer hjem igjen, han har glemt lommeuret sitt.

DA HAN KOMMER inn på kjøkkenet, sitter Ingeborg der alene med ansiktet i hendene. «Hvor er klokken?» sier Holger og mener lommeuret. Men Ingeborg misforstår ham, peker apatisk på vegguret og svarer: «Det ser du vel selv.» Svogeren kjenner at noe er feil. Kobberkjelen er flyttet fra kjøkkenet til kammerset, der gardinene er dratt for. Han skynder seg inn dit og finner de tre barna livløse.

«Hva har du gjort?» skriker Holger. Han roper på moren og søsteren sin, som også bor på gården, og henter etter hvert Artur.

Politiet blir tilkalt og Ingeborg føres til arresten i Vänersborg. Hun gir ingen forklaring, det eneste hun sier i avhøret er at hun tok den største først.

De tre barna Ingvar (5), Efraim (3) og Lucia (1) blir begravet andre påskedag 1929.

Artur sitter helt framme i kirken, og mange av beboerne

i bygda er kommet for å ta farvel. Ingeborg sitter fremdeles i arresten. «Vesene-mörderskan», kalles hun nå i avisene.

MARIA VAR NYBAKT mamma da hun første gang hørte om den forferdelige tragedien.

– Kusinen min fortalte at hun hadde fått spørsmål om hun var i slekt med kvinnen som drepte sine barn. Men det forengte jeg umiddelbart, det var for tøft.

Først mange år senere, i farens begravelse i 2011, da hun traff hele slekten igjen, fikk Maria det for seg at hun ville vite mer om Ingeborg og hennes historie.

Hun oppdaget raskt at verken gamle slektninger eller andre i bygda til å begynne med overhodet ville prate om familietragedien.

I tre år samlet Maria sammen arkivopplysninger som hun sparte i tykke permer. Hun fulgte Ingeborgs spor fra fengsler og mentalsykehus. Etter hvert var det endelig tid for å gå gjennom materialet.

Maria arbeider med bistand. Hun har bodd utenlands hele sitt voksne liv. Sønnen Sebastian (20) er født i København, datteren

BRYLLUPS-
BILDE: Ingeborg
og Artur med
bryllupsgjester
foran sitt nye
hjem. Her skulle
de bo med Arturs
foreldre og
søsken, og sine
etter hvert tre
barn.

FØR TRAGEDIEN: En ung Ingeborg før både mann og barn. Hun var 21 år da hun giftet seg med Artur.

TRE KISTER:
Begravelsen for
Ingvar, Efraim
og Lucia fant
sted i Vesene
kirke andre
påskedag 1929.

sine barn

«Hun gir ingen forklaring, det eneste hun sier i ævohøret er at hun tok den største først.»

Linnea (17) i Helsinki. Aller lengst har familien bodd i Washington. Høsten 2014 var det likevel på tide å installere seg i Göteborg, der barna nå studerer. Tanken var at hun skulle være hjemme og kose seg, men Maria ble bare mer og mer involvert i Ingeborgs historie.

– Jeg ble helt oppslukt, nesten besatt av å forsøke å forstå henne.

FENGSELSLEGEN HADDE GITT

Ingeborg diagnosen schizofreni og bedømte hennes mentale alder til å være på nivå med en 12-åring. Hun ble dømt til pleie, men på grunn av plassmangel ble hun værende i fengsel i et år før hun havnet på Restads mental-sykehus. Der fikk hun jobb i vaskeriet, av alle steder, ettersom hun var så dyktig og ordentlig.

Hun ble prøveløslatt allerede etter et år og vendte hjem til sine foreldre.

– I 1947, da begge foreldrene hennes var gått bort, flyttet hun

til søsteren sin, som altså er min mormor. Hun drev med håndarbeid og dro på utflukter med syklubben, som om det forferdelige aldri hadde hendt, forteller Maria, som har filleryer og garnnisser Ingeborg har laget.

Hun vendte tilbake til mental-sykehuset omtrent annethvert år når hun ikke var frisk. Ellers tok søsteren seg av henne i 20 år, selv om hun hadde både mann og barn selv.

Slekten har fortalt at Ingeborg av og til led av tungsinn og var vanskelig å nå inn til. Hun var en dyktig husmor, men barna hadde kommet tett og det var mye å ha ansvaret for i husholdet.

Var det schizofreni, var hun rammet av en fødselspsykose, og var hun mentalt tilbakestående, som legen skrev i sin uttalelse?

Maria har sett testene, og hun tviler.

– Intelligenstestens spørsmål var vanskelige for en ung, uerfaren kvinne fra landet. Hun

hadde knapt gått på skole og bare vært utenfor Vesene et fåtall ganger. Blant annet da hun og Artur dro på bryllupsreise til Göteborg og gikk på Liseberg.

Legen som ga henne diagnosen schizofreni, poengterte for Ingeborg at hun ikke var skyldig i drapene, at det var sykdommens feil. Men det protesterte hun mot: «Nei, jeg er selv ansvarlig, og jeg skal ha min straff».

MARIA, SOM HAR fått et innblikk i hvordan mentalomsorg og fengselsvesen fungerte på begynnelsen av 1900-tallet, er fascinert av hvor human Ingeborg ble behandlet, til tross for en forbrytelse som ble fordømt av alle.

Verre ble det på 70-tallet, da Ingeborg i livets høst var nødt til å flytte på institusjon etter at søsteren døde. Hun ble proppet full av medisiner, og kanskje gjorde det at minnene og angsten overtok.

– Som barn var jeg av og til med og hilste på Ingeborg, som da var blind. Jeg har vage minner om at hun satt fastspennet i en stol og skrek på hjelp. «Hun skriker sånn at taket løfter seg», sto det i journalene. Da visste jeg ikke hva

hun hadde gjort, det var det ingen som snakket om. Så for meg var hun bare en rar gammel tante.

Det siste halvåret har Maria fått et stort gjennombrudd i jakten på fakta rundt Ingeborg.

Arturs slektninger, som fremdeles bor på gården der det skjedde, overleverte nylig en bunke med brev som Ingeborg hadde skrevet til Artur.

– Det var vondt å lese. «Min kjære lille Artur», begynner brevene, hun forteller om hverdagen sin, men kommer sjelden inn på det hun gjorde. Én gang skriver hun: «Håper du kan tilgi meg».

Artur svarte aldri på Ingeborgs brev, men det hendte at han sendte henne penger. Han giftet seg på nytt. De fikk ingen egne barn, men tok hånd om krigsbarn fra Finland.

Det var Artur som fikk de tre barnas gravstein gravd ned for å slippe å bli minnet om dem når han gikk forbi kirkegården. Et av Marias fremste mål har vært at barna ikke skal glemmes, som om de aldri har levd. Å grave fram gravsteinen har derfor vært viktig for henne. Det ble gjennomført i 2016.